

Drámai növekedés előtt az USA műanyagipara

Az USA-ban a palagáz kitermelése szárnyakat fog adni az ország műanyagiparának, mert ezzel az olcsó nyersanyaggal a világpiacon rendkívül nagy előnyhöz jut. A műanyagipar erőteljes fejlesztése az egész amerikai gazdaságot fellendíti, összességében mintegy 350 ezer új munkahelyet hoz létre. 2030-ig az USA műanyagexportja megháromszorozódhat.

Tárgyszavak: USA, műanyagipar; palagáz; versenyelőny; munkahelyteremtés; export; import.

Az Amerikai Vegyipari Tanács (ACC, American Chemistry Council) közzétette az Amerikai Műanyaggyártók (APM, America's Plastics Maker) által támogatott „A műanyagok lehetővé teszik” (Plastics make it possible) című tanulmányorozat legújabb adatait. Ebben az USA műanyagiparának drámai növekedését, ezáltal az ország teljes gazdaságának erőteljes fellendülését, a munkahelyek számának megsokszorozódását vetítik előre a következő évtizedre.

A tanulmányorozat címe arra utal, hogy a műanyagok teszik lehetővé az élet csaknem minden területén az új megoldásokat, az innovációt. Különös tekintettel érvényesül ez a csomagolás, az építészet, a gyógyászat és a sport céljait szolgáló gyártmányok fejlesztése és hatékonyságának javítása terén, és számottevően ösztönzi új munkahelyek kialakítását és az export bővítését. Mindez a palagáznak lesz köszönhető.

A palagáz előnyei

A műanyagok legtöbbször fő alapanyagai a szénhidrogének, amelyeket földgázból, cseppfolyós földgázból vagy kőolajból nyernek ki. *Az USA-ban az etiléngyártók hagyományosan földgázt dolgoznak fel, Európában és Ázsiában többnyire kőolajat használnak.* Ezért az USA műanyaggyártásának globális versenyképességét a földgáz árának alakulása kedvezően érinti.

Az utóbbi évtizedben végrehajtott műszaki fejlesztések nyomán a gazdaságosan kitermelhető palagázkészletek az USA-ban látványosan megnöttek, és hazai forrásból vált hozzáférhető a földgáz és a cseppfolyós földgáz. Az etiléngyártók éltek az új lehetőséggel, termelésüket 2005 és 2012 között erre állították át. Az eredmény: az USA az etilént legnagyobb költségekkel előállító országok közül a legolcsóbban gyártók közé került.

Ebben az időszakban az USA műanyaggyártóinak versenyhelyzete világszerte erőteljesen megerősödött. A palagázból kinyert olcsó alapanyag, a tengerentúli orszá-

gokban növekvő bérköltségek és az USA-n kívüli országokban felléphető ellátási bizonytalanságok miatt számos petrokkémiai vállalat visszatelepítette a korábban külföldre kihelyezett kapacitását, és belföldön növelte a foglalkoztatottak számát.

A kor követelményeinek megfelelő termékeket, gyártmányokat csak magas műszaki színvonalon működő műanyaggyárakban és feldolgozóüzemekben, jól képzett szakemberek munkájával lehet előállítani

2013-ban az USA műanyagiparában közvetlenül 55 200 munkavállalót foglalkoztattak, akik átlagbére 84 900 USD volt; ez 73%-kal haladta meg az iparban alkalmazottak átlagos keresetét.

Növekedő számú munkahelyek

Az országban 2009 júniusától számítják a korábbi válságos időszak végét. Ettől kezdve a műanyaggyártó és -feldolgozó ágazatokban foglalkoztatottak száma gyorsabban nőtt, mint az ipar egésze területén. 2014 első negyedévének végén a műanyaggyártó ágazatban dolgozók száma 5,6%-kal, műanyag-feldolgozó vállalatokban 7%-kal haladta meg a korábbi negyedév végén megfigyelteket. Ebben az időszakban az ipar egésze területén dolgozók száma 3,1%-kal emelkedett.

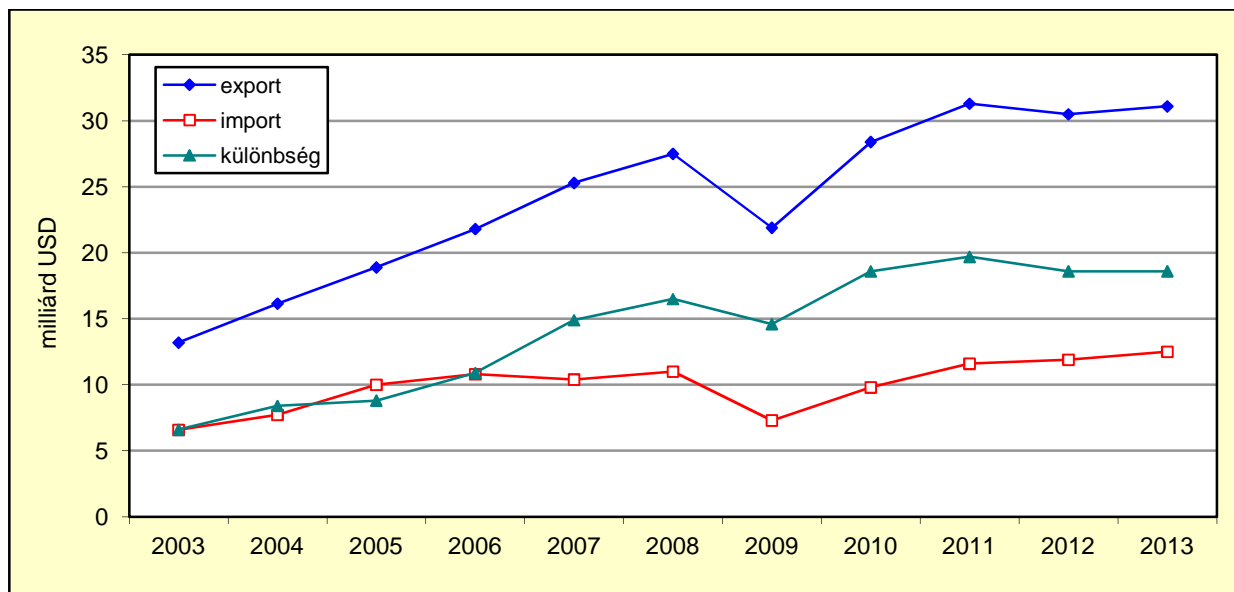
A műanyagok gyártásának, feldolgozásának és alkalmazásának gazdasági hatásai messzemenően túlterjednek az iparágon. A műanyaggyártáshoz a vállalatok alapanyagot, energiát vásárolnak, szállítást és szolgáltatást vesznek igénybe. Ez a gazdasági aktivitás közvetetten 344 700 munkahelyet generált. A műanyagiparban dolgozók keresetének elköltése a kereskedelmi hálózatban pedig további 264 500 új munkahelyet igényelt. Az adatokat összesítve kiderül, hogy a műanyaggyártás fellendülésének összesen kb. 700 000 új munkahely köszönhető, és 1 műanyagipari munkahely egyúttal 11 másutt alkalmazott embernek is munkahelyet teremtett.

A jelenlegi állapotok jövőjét a palagáz gazdaságos termelésének alakulása, árának versenyképessége, továbbra is viszonylag alacsony ára gyökeresen módosíthatja a műanyaggyártók döntéseit, akik a következő tíz évben több mint 21 milliárd USD ráfordítással, új gyárak létesítésével is bővítik kapacitásaikat. *A polietiléngyártást pl., amelyen a legtöbbet lehet nyerni a palagáz alkalmazása révén, 50%-kal akarják növelni 2020-ig.*

A fejlesztések során közel 12 ezer új munkahelyet építenek ki. A műanyag-feldolgozó ágazatban 13 Mrd USD értékű kapacitásbővítést terveznek, és ennek során 76 000 új alkalmazott foglalkoztatásával növelik termelésüket. Emiatt nő az adalékanyagok (lányítók, stabilizátorok, színezékek stb.) gyártása is, ami további 1,7 Mrd USD értékű beruházást, illetve 35 000 új munkahely létesítését követeli meg. Ha mindez megvalósul, 92 000 új direkt munkahely létesül. A kiszolgáló iparágakat (gépgyártás, szerszámgyártás) is beszámítva a munkahelyek száma 130 000-rel nő. Az ezeken kifizetett mintegy 15 Mrd USD bérköltség elköltéséhez további 125 000 munkahelyre van szükség. A palagáznak köszönhető előnyök révén az USA-ban tehát mintegy 350 000 ember juthat munkához.

Bővülő műanyagexport

Az USA műanyagtermelése hagyományosan meghaladja a belföldi keresletet, ezért exportja jóval nagyobb az importjánál, külkereskedelmi mérlege e tekintetben tartósan pozitív (1. ábra). 2013-ban az export értéke 31,1 Mrd USD volt, az importé mindössze 12,5 Mrd, a kereskedelmi többlet 18,6 Mrd USD-t tett ki. Ezen belül két legfontosabb partnere közül a Kínával bonyolított külkereskedelem pozitív egyenlege 2,4 Mrd USD, a Mexikóval folytatotté 6,3 Mrd USD volt.

1. ábra Az USA műanyagexportja, importja és a kettő különbsége 2003–2013 között

Az USA műanyaggyártásból származó bevételeinek 35%-a exportból származik, az exportált műanyagok többnyire magas árú, nagy hozzáadott értékű termékek. Mivel a műanyaggyártás növekedő kapacitása az olcsó palagázra épül, az export az import-hoz képest tovább növekszik majd.

A műanyagok iránti kereslet az USA-ban és a többi országban is folyamatosan nő. Az autógyártásban a könnyebb alkatrészekkel üzemanyagot, az építőiparban a hőszigetelő habokkal ugyancsak energiát akarnak megtakarítani. A versenyképes árú amerikai műanyagok valószínűleg a világ számos országában lesznek népszerűek, ami erőteljesen felfuttatja majd az ország exportját. Előrejelzések szerint a műanyagok exportja 2030-ig megháromszorozódhat.

Összeállította: Pál Károlyné

American Chemistry Council; They're expected to dramatically boost U.S. jobs & exports = Plastics Engineerig, 71. k. 4. sz. 2015. p. 44–46.